

„Będę Przedszkolakiem”
Program adaptacyjny
dla dzieci rozpoczynających edukację
w przedszkolu

Zespół Szkół im. Kornela Makuszyńskiego
Przedszkole
w Małaszewiczach

WSTĘP

Adaptacja to przystosowanie się jednostki lub grupy do funkcjonowania w zmienionym środowisku społecznym. Spośród wielu procesów adaptacyjnych, przez jakie przechodzi człowiek proces przystosowania się dziecka do przedszkola jest niezwykle istotny w jego życiu. Bardzo ważne jest, by te pierwsze doświadczenia dziecka z przedszkolem przebiegały w atmosferze bezpieczeństwa, spokoju i łagodności. Często zdarza się, że osoby dorosłe bardziej przeżywają pójście dziecka do przedszkola niż ono same. Nasuwa się więc pytanie jak pomóc maluchom oraz ich rodzicom, aby przezwyciężyć te trudności. Najważniejszym czynnikiem jest, by nauczyciel zdobył ich zaufanie, by wszyscy wzajemnie dobrze się poznali.

Adaptacja dziecka do przedszkola jest to sytuacja wzbudzająca silne emocje. Dziecko czuje się wyrwane z rodzinnego układu, który gwarantuje mu poczucie stabilności, bezpieczeństwa i rozumienie tego co się dzieje wokół niego. Z dnia na dzień zostaje wprowadzone w nieznaną środowisko: nowe otoczenie, przestrzeń, osoby, a w konsekwencji tego, dziecko nie jest w stanie kontrolować sytuacji i odczuwa ją jako zagrożenie. Dzieci na nowe sytuacje reagują: płaczem, wycofaniem, zaburzeniem funkcjonowania, które może prowadzić do lęku a nawet urazu. Dlatego też ważne jest, by moment przekroczenia progu przedszkola przebiegał najłagodniej w atmosferze bezpieczeństwa i otwarcia na potrzeby dziecka.

Każdy nauczyciel pracujący z dziećmi nowo przyjętymi do przedszkola powinien zdawać sobie sprawę z tego, że te pierwsze dni są dla dzieci naprawdę trudne. Warto wtedy zrezygnować z nadmiernej dyscypliny i przymusów, jak również pozostawić im dużo czasu na swobodną zabawę i proponować zajęcia, które akceptują. Takie postępowanie na pewno przyniesie pozytywne efekty, a nagrodą będzie uśmiech małego przedszkolaka. Żeby proces adaptacyjny przebiegał sprawnie musi zaistnieć ścisła współpraca pomiędzy rodzicami, a pracownikami przedszkola. Ich wspólny wysiłek ułatwi, dzieciom przystosowanie się do nowego środowiska w atmosferze bezpieczeństwa i otwarcia się na potrzeby dziecka.

Program adresowany jest do: rodziców dzieci przyjmowanych do przedszkola, pracowników placówki i nauczycieli podejmujących pracę w grupie dzieci nowoprzybyłych.

ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Cel główny programu:

- Stworzenie dzieciom warunków do łatwej adaptacji w przedszkolu;
- Nawiązanie bliższych kontaktów między nauczycielkami a rodzicami;

Cele szczegółowe programu:

- Zapoznanie rodziców i dzieci ze zwyczajami i organizacją dnia w przedszkolu;
- Ułatwienie dzieciom przekroczenia progu przedszkola;
- Nawiązanie bliskiego, serdecznego kontaktu w relacjach: nauczyciel – dziecko, nauczyciel – rodzic;
- Obniżenie lęku rodziców przed oddaniem dziecka do przedszkola, w ręce obcej i nieznannej osoby;
- Integracja rodziców z przedszkolem w celu ułatwienia dalszej współpracy;
- Pozyskanie informacji od rodziców na temat rozwoju dziecka, zachowania, upodobań, samodzielności.

SPOSÓB REALIZACJI:

Działania zmierzające do osiągnięcia celów są skierowane na rodziców i dzieci.

Program został podzielony na kilka etapów. Jego realizacja trwa już od momentu zapisu dziecka do przedszkola.

I. Wybór przedszkola

Reklama i promocja przedszkola w środowisku lokalnym:

- zachęcająca oferta edukacyjna placówki na stronie internetowej; folder przedszkola;
- rozwieszanie ogłoszeń informujących o naborze dzieci do przedszkola i pobieraniu wniosków w danym roku szkolnym (zgodnie z harmonogramem rekrutacji);
- stworzenie optymalnych warunków do przyjęcia nowych dzieci.

II. Pierwsze spotkanie z przedszkolem

Zapisy dzieci do przedszkola – pobieranie wniosków;

1. rozmowy indywidualne z rodzicami i dziećmi;
2. zwiedzanie budynku przedszkolnego;
3. informacja telefoniczna i umieszczona na stronie internetowej o pierwszym zebraniu organizacyjnym planowanym w czerwcu.

III. Drugie spotkanie z przedszkolem (czerwiec)

Zebranie o charakterze edukacyjno – informacyjnym z rodzicami dzieci nowoprzyjętych

- zapoznanie rodziców z zasadami organizacji pracy przedszkola,
- zapoznanie z nauczycielami i pracownikami przedszkola,

- wypełnienie przez rodziców ankiety informacyjnej o dziecku (*Załącznik 3*);
- zapoznanie z Koncepcją Pracy Przedszkola, Programem Profilaktyczno- wychowawczym, Programem Adaptacyjnym.
- przekazanie rodzicom informacji dotyczącej wyprawki przedszkolnej, podręczników;
- przedstawienie harmonogramu dnia w przedszkolu;
- zainteresowani rodzice mają możliwość zapoznania się z: *kroniką przedszkolną, kącikiem dla rodziców*;
- zaproszenie rodziców z dziećmi do odwiedzania przedszkola podczas „*Dni otwartych*” z możliwością uczestniczenia w zabawach w sali oraz zabawach na placu zabaw;
- pedagogizacja rodziców:

- **Dobre rady dla rodziców** - *których dziecko pierwszy raz przekracza próg przedszkola (Załącznik 1)*

- **Co może pomóc dziecku**, - *aby przeżyło mniejszy stres w nowym środowisku przedszkolnym? (Załącznik 2)*

IV. Trzecie spotkanie z przedszkolem (m-c sierpień)

Udział rodziców i dzieci w „*Dniach otwartych przedszkola*”

- Poznawanie pomieszczeń przedszkola: szatni, łazienki, sali zabaw;
- Nawiązanie bliższego kontaktu pomiędzy nauczycielem a dziećmi oraz ich rodzicami;
- Nawiązanie pierwszych relacji rówieśniczych w grupie;
- Udział w pierwszych wspólnych zabawach z kolegami, i z rodzicami -rysowanie, lepienie z plasteliny, budowanie z klocków, bawienie się w kąciku lalek, sklepiku itd.;
- Poznawanie rodziców w działaniu i zabawie z własnym dzieckiem, *co daje wspaniałą okazję do obserwacji rodziny dziecka i panujących w niej stosunków*;
- Możliwość pozostawienia dziecka pod opieką nauczycielek na krótki czas w zależności od samodzielności dziecka;
- Wspólne zabawy integracyjne;
- Zabawy dowolne dzieci;
- Przynoszenie przez dzieci własnych zabawek, przytulank itp.;

IV. Uroczystość po wstępnej adaptacji:

Pasowanie na przedszkolaka (miesiąc październik lub listopad)

- Zaproszenie rodziców dzieci nowoprzyjętych

VI. Ewaluacja Programu Adaptacyjnego

- Ankieta dla rodziców przeprowadzona na przełomie października - listopadzie

„**Przedszkole mojego dziecka**” (*Załącznik 4*)

KORZYŚCI DLA DZIECI, RODZICÓW I NAUCZYCIELI WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI PROGRAMU:

- dzieci i rodzice mają możliwość zapoznania się z nowym otoczeniem jakim jest przedszkole, do którego przyjęto dziecko;
- dzieci i rodzice oraz nauczyciele grup mają możliwość wzajemnego poznania się, nawiązania serdecznego kontaktu;
- dzieci i rodzice mają możliwość zapoznania się z organizacją pracy przedszkola, formami i metodami pracy;
- rodzice mogą uczestniczyć w zabawach ze swoim dzieckiem w sali i na placu przedszkolnym;
- rodzice uzyskują fachową pomoc w przezwyciężaniu trudnego okresu jakim jest adaptacja ich dziecka do przedszkola;
- dyrektor i nauczycielki mają możliwość rozpoznania potrzeb i oczekiwań przyszłych klientów poprzez wywiady i ankietowanie;

**DOBRE RADY DLA RODZICÓW, KTÓRYCH DZIECKO PIERWSZY RAZ
PRZEKRACZA PRÓG PRZEDSZKOLA:**

1. Kompletuj wyprawkę wspólnie z dzieckiem i ciesz się, że będzie korzystać z niej w przedszkolu.
2. Pomóż dziecku rozebrać się w szatni.
3. Nie przeciągaj pożegnania w sali, pocałuj je i wyjdź, nie okazuj zdenerwowania.
4. Nie zabieraj dziecka do domu, gdy rano płacze przy rozstaniu; jeśli zrobisz to, choć raz, będzie wiedziało, że łzami można wszystko wymusić.
5. Nie obiecuj; jeśli pójdziesz do przedszkola to coś dostaniesz; kiedy będziesz odbierać dziecko, możesz dać mu małą prezent, ale nie może być to forma przekupywania.
6. Nie wymuszaj na dziecku, żeby zaraz po przyjściu do domu opowiedziało, co wydarzyło się w przedszkolu, to powoduje niepotrzebny stres.
7. Jeśli dziecko przy pożegnaniu płacze, postaraj się żeby przez kilka dni odprowadzał je do przedszkola ktoś inny, np. tato, rozstania z tatą są mniej bolesne.
8. Pamiętaj: żegnaj i witaj swoje dziecko zawsze uśmiechem!

**CO MOŻE POMÓC DZIECKU, PRZEŻYWAĆ MNIEJSZY STRES
W NOWYM ŚRODOWISKU PRZEDSZKOLNYM?**

- wcześniejsze przyzwyczajanie dziecka do przebywania w nowym miejscu pod opieką osób trzecich, kontaktowanie dziecka z rówieśnikami, np. na placu zabaw;
- uczenie dziecka poprzez zabawę czynności związanych z samoobsługą,
- informowanie dziecka o tym, że czas w przedszkolu będzie spędzał w towarzystwie innych dzieci, bez rodziców,
- ważne jest, aby rodzice podczas rozstania z dzieckiem byli spokojni (dziecko wyczuwa niepokój dorosłych),
- zabawy z dzieckiem „w przedszkole”, przedstawianie jego realnych zalet, m.in. obecność rówieśników, wielość zabawek,
- akceptacja płaczu dziecka przez rodziców - naturalnej, zdrowej reakcji na nową sytuację (nie należy dziecka zawstydząć) - duża labilność uczuć dziecka powoduje, że za chwilę jest wesołe i świetnie się bawi,
- wcześniejsze poznanie przedszkola - spacer w kierunku placówki, krótkie wizyty w ogrodzie przedszkolnym.

ANKIETA INFORMACYJNA O DZIECKU

Imię i nazwisko dziecka:.....

INFORMACJE O DZIECKU:

1. Samodzielność.

Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Potrafi samo się ubrać.
- Ubiera się z niewielką pomocą osób dorosłych.
- Wymaga pomocy przy ubieraniu.
- Samo radzi sobie z jedzeniem.
- Wymaga niewielkiej pomocy przy jedzeniu.
- Trzeba je karmić.
- Pamięta o potrzebach fizjologicznych i radzi sobie samo.
- Zgłasza swoje potrzeby, ale wymaga pomocy przy pójściu do toalety.
- Trzeba je pilnować, bo zapomina o zgłaszaniu potrzeb fizjologicznych.
- inne uwagi dotyczące samodzielności dziecka:

.....
.....
.....

2. Jedzenie:

Proszę zaznaczyć te stwierdzenia, które charakteryzują Państwa dziecko:

- Praktycznie je wszystko, nie ma specjalnych upodobań.
- Jest wiele potraw, których dziecko nie lubi i nie chce jeść, wśród nich:

.....
.....
.....

- Jest niejadkiem.
- Dziecko ma specjalne potrzeby związane z żywieniem. Jakie?

.....
.....
.....

- Jest alergikiem uczulonym na:

.....
.....
.....

3. Inne informacje o dziecku.

Upzejmie proszę o przekazanie tych informacji o dziecku, które uznacie Państwo za ważne:

.....

.....
.....
.....

4. Ulubione zabawki mojego dziecka

.....
.....
.....

5. Moje dziecko lubi bawić się w:

.....
.....
.....

6. Ulubiony rodzaj książek mojego dziecka to:

.....
.....
.....

7. Moje dziecko ma szczególne zaciekawienia, zainteresowania, są nimi:

.....
.....
.....

OCZEKIWANIA RODZICÓW:

.....
.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

PRZEDSZKOLE MOJEGO DZIECKA

Ankieta dla rodziców

Prosimy znakiem „x” zaznaczyć wybraną odpowiedź.

1. Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z przedszkola, do którego uczęszcza dziecko?

tak

nie

trudno powiedzieć

2. Czy Pana(i) dziecko chętnie uczęszcza do przedszkola?

tak

raczej tak

nie

raczej nie

3. Czy Pana(i) dziecko miało trudności z adaptacją w przedszkolu?

tak

nie

trudno powiedzieć

4. Czy Pana(i) zdaniem przedszkole pomaga dzieciom w adaptacji do przedszkola?

tak

nie

tylko niektórzy pracownicy

5. Czy ma Pan(i) zaufanie do nauczycielek opiekujących się dzieckiem?

tak

nie

trudno powiedzieć

6. Jak ocenia Pan(i) sposób przekazywania informacji w sprawach dotyczących pobytu dziecka w przedszkolu?

a) informacja jest rzetelna i wyczerpująca

b) najczęściej dowiaduję się jedynie o niedociągnięciach w postępowaniu mojego dziecka

c) praktycznie nie jestem informowany o zachowaniu mojego dziecka

d) Jest jeszcze inaczej: jak?

.....
.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.